

HISTORISCHE VAARDIGHEDEN

FEITEN EN MENINGEN HERKENNEN

Begin 1595 vertrokken vier Nederlandse schepen onder leiding van Cornelis de Houtman naar Indië. Er waren 249 mannen aan boord en het doel was handelsrelaties aan te knopen. Omdat nog nooit Nederlandse schepen naar Indië waren gevaren, staat de expeditie bekend als 'de eerste schipvaart naar Oost-Indië'. Uiteindelijk keerden in 1597 drie schepen terug, met nog maar zo'n 90 man aan boord en beladen met peper van matige kwaliteit. Het enthousiasme was er niet minder om. Houtman en zijn mannen hadden aangetoond dat ook Nederlanders in Indië handel konden drijven. Over deze reis zijn verschillende primaire en secundaire bronnen verschenen met daarin feiten en meningen.

Bestudeer de bronnen en beantwoord onderstaande vragen.

1. Lees bron 1 tot en met 6. Geef per bron aan of het gaat om een feit of een mening.
2. Lees bron 7. In de bron komen meerdere feiten en meningen naar voren.

Markeer de feiten met blauw en de meningen met rood.

bron 1 - fragment uit *Historie van Indien* (1598), een gedrukt reisverslag van een van de deelnemers, koopman Willem Lodewycksz:

'Op de eerste juli in 1595 werd Cornelis de Houtman door de gouverneur zeer hoffelijk ontvangen en hebben er de brieven gepresenteerd die de stadhouder en prins Maurits hadden meegegeven.'

---

bron 2 - fragment uit *Historie van Indien* (1598), een gedrukt reisverslag van een van de deelnemers, koopman Willem Lodewycksz:

'In de brieven stond dat we in vrede en vriendschap een bondgenootschap moesten sluiten om in Bantam verzekerd te zijn van deelname aan de handel, net als alle andere kooplieden. Dat alles werd in het Portugees en Arabisch voorgelezen.'

---

bron 3 - fragment uit *Historie van Indien* (1598), een gedrukt reisverslag van een van de deelnemers, koopman Willem Lodewycksz:

'Op 3 juli is Cornelis de Houtman weer met een paar edellieden aan land gegaan om een schriftelijke bevestiging te vragen van het verbond dat de gouverneur de eerste juli mondeling met ons gesloten had. Wij hadden daarvoor een paar artikelen op papier gezet, die de gouverneur die dag ondertekende en onder ede bevestigde.'

---

bron 4 - fragment uit Historie van Indien (1598), een gedrukt reisverslag van een van de deelnemers, koopman Willem Lodewycksz:

‘Hun verdachtmakingen dat wij zeerovers of Engelsen zouden zijn (die hadden drie jaar eerder veel schade aangericht en werden daarom door de bevolking gehaat en gevreesd), waren kortom niet waar.’

---

bron 5 - fragment uit Historie van Indien (1598), een gedrukt reisverslag van een van de deelnemers, koopman Willem Lodewycksz:

‘De Nederlanders en de gouverneur van Bantam gaan weer onderhandelen over de aankoop van peper. Dat gaat erg stroef, zelfs nadat de gouverneur een vooruitbetaling heeft ontvangen’

---

bron 6 - fragment uit Historie van Indien (1598), een gedrukt reisverslag van een van de deelnemers, koopman Willem Lodewycksz:

‘De Nederlanders beschieten vanaf zee de stad, waarbij enkele Javanen gewond raken. Het scheidt niet veel of de Nederlandse gevangenen worden geëxecuteerd.’

---

bron 7 - fragment uit Historie van Indien (1598), een gedrukt reisverslag van een van de deelnemers, koopman Willem Lodewycksz:

‘De zevende werden er weer twee edellieden naar de stad gestuurd om met de gouverneur en de keizer van Indië te praten, en ze allebei te waarschuwen dat ze onze schepen niet moesten aanvallen omdat we klaarstonden om onszelf te verdedigen, en in staat waren om grote schade aan te richten. We lieten hen ook weten dat ze de Portugezen niet moesten geloven omdat die alleen hun eigen belang dienden en ervoor wilden zorgen dat zij de enige Europeanen zouden blijven op de Oost-Indische markt. Hun verdachtmakingen dat wij zeerovers of Engelsen zouden zijn (die hadden drie jaar eerder veel schade aangericht en werden daarom door de bevolking gehaat en gevreesd), waren kortom niet waar.’